

Moterų lytinės funkcijos indeksas – metodika moterų lytinei funkcijai vertinti

Giedrė JONUŠIENĖ¹, Virginija ADOMAITIENĖ², Rosita ANIULIENĖ³, Birutė ŽILAITIENĖ⁴

¹Romuvos klinika, Kaunas, Lietuva

²Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Psichiatrijos klinika

³Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Akušerijos ir Ginekologijos klinika

⁴Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Endokrinologijos institutas

Pastarąjį dešimtmetį sparčiai augant susidomėjimui moterų lytinės funkcijos sutrikimų diagnostika ir gydymu, šių sutrikimų gydymo efektyvumui įvertinti atsirado psichometriškai patvirtintos instrumentuotės poreikis. „Aukšiniu standartu“ visame pasaulyje tapo „Moterų lytinės funkcijos indeksas“ (angl. *Female Sexual Function Index-FSFI*) [1]. Šis klausimynas naudojamas moterų lytinei funkcijai vertinti tiek klinikiuose, tiek ir epidemiologinėse tyrimuose [2]. FSFI gali būti naudojamas kaip atrankos įrankis ir kaip moterų lytinės funkcijos sutrikimų diagnostinė priemonė [3]. FSFI yra pakankamai jautrus instrumentas vertinant lytinės funkcijos dinamiką lytinės funkcijos sutrikimų gydymo eigoje [1]. Tai dažniausiai naudojama instrumentuotė bei pastebimas spartus šios skalės vartojimo augimas įvairiuose tyrimuose, kurie publikuoti medicininėje PubMed duomenų bazėje [4,5].

Raymond Rosen su bendraautorais 2000 metais sukūrė šią daugiaašę FSFI skalę, kad standartizuoti pagrindinius moters lytinio funkcionavimo vertinimo aspektus [2]. Skalę sudaro 19 klausimų, vertinančių lytinę funkciją per pastarąsias 4 savaites ir ji atspindi 6 lytinio funkcionavimo sritis: lytinio potraukio (2 klausimai), lytinio susijaudinimo (4 klausimai), lubrikacijos (4 klausimai), orgazmo (3 klausimai), pasitenkinimo (3 klausimai) ir skausmo/diskomforto (3 klausimai) [3,6,7]. Atskirų FSFI poskalių įverčiai ir visos skalės bendras įvertis apskaičiuojami naudojant specialią skaičiavimo formulę, kuri pateikta skalės vertinimo apraše. Atskiros poskalės įvertis apskaičiuojamas sudedant tą poskalę sudarančių klausimų įverčius ir gautą sumą padauginus iš konkretaus tai poskalei koeficiento. Bendras visos skalės įvertis apskaičiuojamas sudėjus visų poskalių įverčius. Pažymėtina, kad poskalės įvertis lygus nuliui rodo, kad tiriamoji pastarąjį mėnesį buvo lytiškai neaktyvi, tačiau jokios tolimesnės reikšmingos informacijos apie tam tikrą sferą tai neatspindi [2,7]. Toliau pateikiama FSFI lietuviška versija, poskalių reikšmių lentelė ir reikšmių skaičiavimo formulė.

Kuriant FSFI, tirta 128 moterų imtis (21–69 metų amžiaus), kurios atitiko moterų seksualinio sujaudinimo sutrikimo kriterijus (angl. *female sexual arousal disorder*) pagal DSM-IV (angl. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder IV*). Kontrolinę grupę sudarė 131 seksualinių nusiskundimų neturinčios (21–68 metų amžiaus) moterys. Specialistų grupės sudarytą pirminį klausimyno variantą sudarė 30 klausimų. Pagrindiniai klausimai buvo susiję su moterų seksualinio susijaudinimo sutrikimu, taip pat buvo paliestos potraukio, skausmo, orgazmo ir seksualinio

pasitenkinimo sferos. Šio etapo tikslas buvo nustatyti bazinius psichometrinius kriterijus, kad klausimynas būtų aiškus ir suprantamas, būtų pateiktas platus spektras atsakymo variantų, santykinai paprastas vertinimas ir rezultatų skaičiavimas, klausimynas būtų nešališkas atsižvelgiant į amžių, etninius ypatumus, išsilavinimą bei ekonominį statusą. Pagal faktorių analizės metodus, buvo išskirtos 5 seksualinio funkcionavimo sferos: (a) lytinis potraukis ir individualus susijaudinimas, (b) lubrikacija, (c) orgazmas, (d) pasitenkinimas, (e) skausmas/diskomfortas. Klausimyną tobulinant, atsižvelgiant į naujausias rekomendacijas, potraukio ir susijaudinimo sferos išskirtos į atskiras dimensijas ir šis atskirimas leidžia įvertinti periferinį (t.y. lubrikacija) bei centrinį (t.y. individualaus sujaudinimo pojūtis ir potraukis) atsakus į lytinį stimulą. Sumažinus klausimų skaičių, pasirinkta optimali 19 klausimų, apimančių minėtas šešias lytinio atsako sferas, skalė. Klausimai, nurodantys, kiek seksualiniam aktyvumui turi įtakos psichologinis stresas, įtraukti nebuvo siekiant išvengti interpretacijos dviprasmiškumo [2].

FSFI yra „popieriaus ir pieštuko“ tipo anketa, kurią per 10–15 minučių užpildo pati respondentė [3,7]. Klausimai buvo suformuluoti taip, kad tiktų tiek heteroseksualioms, tiek homoseksualioms tiramosioms [2]. Tiriamoji turi būti bent kiek seksualiai aktyvi pastarųjų keturių savaitių laikotarpyje [2]. Įvertinus ROC (angl. *receiving operating characteristic-curve fitting*) ir CART (angl. *Classification and Regression Trees*) analizes, diagnostinei klasifikacijai pasiūlyta naudoti bendrą rodiklį ≤ 26 , t.y. tiriamoji, kuri surenka 26 ir mažiau balų bendrame rezultate turėtų būti priskirta seksualinio sutrikimo rizikos grupei ir ateityje dėl to tiriama. Šios analizės metu pastebėta, jog sumažėjęs skausmo poskalės rodiklis gali asocijuotis su skausmo fenomenu sueities metu, o sumažėjęs lubrikacijos rodiklis gali būti susijęs su seksualinio susijaudinimo sutrikimu. Analizės metu esminė sąsaja buvo pastebėta tarp sumažėjusios lubrikacijos ir skausmo. O sumažėję potraukio ir sujaudinimo rodikliai daugiausia asocijavosi su bet kuria iš diagnostinių grupių, todėl neturėtų būti naudojami pagrindu diagnostinei klasifikacijai [3].

Originali instrumentuotė pasižymi geru vidiniu suderinamumu (angl. *internal consistency*), t.y. visų 6 sferų atskirai ir bendras visos skalės Cronbach'o alpha koeficientas 0,82 ir daugiau bei santykinai aukštu stabilumu pakartotinio vertinimo (angl. *test-retest*) atžvilgiu, t.y. atskirai visų 6 sferų Pearson'o koreliacijos koeficiento reikšmė buvo nuo 0,79

Adresas susirašinėti: Giedrė Jonušienė, Romuvos klinika, Rotušės a.23, Kaunas, Lietuva, jonusiene@lytinesveikata.lt

iki 0,86, o bendras visos skalės – 0,88 [2]. Koreliacijos tarp FSFI poskalių reikšmingos ir stiprios. Stipriausias koreliacinis ryšys nustatytas tarp susijaudinimo ir orgazmo ($r=0,81$), susijaudinimo ir pasitenkinimo ($r=0,8$), susijaudinimo ir potraukio ($r=0,76$) [3].

Tiriant skalės gebėjimą diferencijuoti (angl. *discriminant validity*) tarp pacienčių grupės, atitinkančios moterų seksualinio sujaudinimo sutrikimo kriterijus pagal DSM-IV ir kontrolinės grupės, nustatytas statistiškai reikšmingas ($p<0,001$) kiekvienos poskalės ir visos skalės rodiklių tarp šių grupių skirtumas. Ryškiausi skirtumai stebėti lubrikacijos ir susijaudinimo srityse. Divergentinis validumas (angl. *divergent validity*) nustatytas naudojant Locke-Wallace santuokinio suderinamumo testą (angl. *Locke-Wallace Marital Adjustment Test, 1959*). Kontrolinės grupės įverčio koreliacija tarp Locke-Wallace santuokinio suderinamumo testo ir bendro FSFI skalės įverčio buvo vidutiniškai žema (Pearson'o koreliacijos koeficientas $r=0,53$), o grupės su seksualinio sujaudinimo sutrikimo kriterijais labai žema (Pearson'o koreliacijos

koeficientas $r=0,22$), stipriausias ryšys stebėtas seksualinio pasitenkinimo srityje [2,6]. Paaiškėjo, kad FSFI atskirų poskalių, kaip ir visos skalės, rodikliai turi geras galimybes diferencijuoti subjektus su ir be lytinių disfunkcijų, tuo tarpu koreliacija su santuokiniu pasitenkinimu tėra vidutinė [2, 3, 6].

Apibendrinant – FSFI tai trumpas, 19-os klausimų savivertės klausimynas, skirtas moters lytinei funkcijai įvertinti, sudarytas iš šešių poskalių, atspindinčių lytinio ciklo fazes bei bendro įverčio. Klausimyne nevertinamas subjektyvus distreso pojūtis, kuris yra lytinių disfunkcijų diagnostinis kriterijus, todėl naudoti vien šią instrumentuotę sutrikimams diagnozuoti nerekomenduojama. Surinkus mažiau balų nei nustatyti ribiniai diagnostiniai balai, nurodo, jog respondentė turi rizikos seksualinėms disfunkcijoms ir ji dėl to rekomenduojama būti tiriama toliau. Lietuviška versija pasižymi geru diagnostiniu lygiu, ribiniai seksualinių disfunkcijų diferencijavimo balai lietuviškoje versijoje nustatyti $<25,5$, moterims pomenopauziniame laikotarpyje.

MOTERŲ LYTINĖS FUNKCIJOS INDEKSAS

Tiriamosios identifikacinis Nr. _____ Data _____

INSTRUKCIJOS: Tai klausimai apie Jūsų per pastarąsias 4 savaites patirtus lytinius jausmus ir reakcijas. Prašome kuo atviriau ir aiškiau atsakyti į žemiau pateiktus klausimus. Jūsų atsakymai bus laikomi visiškai paslapyje. Atsakydama į klausimus, vadovaukitės šiais apibrėžimais:

Lytinius veiksmus gali sudaryti glamonės, meilės žaismas, masturbacija ir vaginalinė sueitis.

Lytinė sueitis apibrėžiama kaip varpos įsiskverbimas į makštį.

Terminas lytinė stimuliacija vartojamas partnerių meilės žaismo, savistimuliacijos (masturbacijos) arba erotinių fantazijų situacijoms apibūdinti.

ATSAKANT Į KLAUSIMĄ, PAŽYMICIMAS TIK VIENAS LANGELIS.

Lytinis potraukis arba geismas – tai jausmas, apibūdinamas kaip noras patirti lytinių išgyvenimų, atsiliepiamas į partnerio iniciatyvą ir mintys arba fantazavimas apie mylėjimąsi.

Klausimas	Galimi atsakymai
1. Ar dažnai per pastarąsias 4 savaites jautėte lytinį potraukį ar geismą? ☐ 5 = Beveik visada arba visada ☐ 4 = Daugumą kartų (daugiau nei pusę kartų) ☐ 3 = Kartais (apie pusę kartų) ☐ 2 = Keletą kartų (mažiau nei pusę kartų) ☐ 1 = Beveik niekada arba niekada	2. Kaip įvertintumėte per pastarąsias 4 savaites jausto lytinio potraukio ar geismo lygį (laipsnį)? ☐ 5 = Labai didelis ☐ 4 = Didelis ☐ 3 = Vidutinis ☐ 2 = Mažas ☐ 1 = Labai mažas arba visai jokio
3. Ar dažnai per pastarąsias 4 savaites jautėte lytinį susijaudinimą (aistrą) lytinių veiksmų ar lytinės sueities metu? ☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 5 = Beveik visada arba visada ☐ 4 = Daugumą kartų (daugiau nei pusę kartų) ☐ 3 = Kartais (apie pusę kartų) ☐ 2 = Keletą kartų (mažiau nei pusę kartų) ☐ 1 = Beveik niekada arba niekada	4. Kaip įvertintumėte lytinio susijaudinimo (aistros) lygį lytinių veiksmų ar lytinės sueities metu per pastarąsias 4 savaites? ☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 5 = Labai didelis ☐ 4 = Didelis ☐ 3 = Vidutinis ☐ 2 = Mažas ☐ 1 = Labai mažas arba visai jokio
5. Kaip įvertintumėte pastarųjų 4 savaitžių pasitikėjimą savimi, kad Jums pavyks lytiškai susijaudinti lytinių veiksmų ar lytinės sueities metu? ☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 5 = Labai didelis pasitikėjimas savimi ☐ 4 = Didelis pasitikėjimas savimi ☐ 3 = Vidutinis pasitikėjimas savimi ☐ 2 = Mažas pasitikėjimas savimi ☐ 1 = Labai mažas arba jokio pasitikėjimo savimi	6. Ar dažnai per pastarąsias 4 savaites buvote patenkinta susijaudinimu (sukilusia aistra) lytinių veiksmų ar lytinės sueities metu? ☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 5 = Beveik visada arba visada ☐ 4 = Daugumą kartų (daugiau nei pusę kartų) ☐ 3 = Kartais (apie pusę kartų) ☐ 2 = Keletą kartų (mažiau nei pusę kartų) ☐ 1 = Beveik niekada arba niekada

Klausimas	Galimi atsakymai
7. Ar dažnai per pastarąsias 4 savaites pasiekėte makšties lubrikaciją („sudrėkote“) lytinių veiksmų ar lytinės sueities metu?	8. Ar per pastarąsias 4 savaites buvo sunku pasiekti makšties lubrikaciją („sudrėkti“) lytinių veiksmų ar lytinės sueities metu?
☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 5 = Beveik visada arba visada ☐ 4 = Daugumą kartų (daugiau nei pusę kartų) ☐ 3 = Kartais (apie pusę kartų) ☐ 2 = Keletą kartų (mažiau nei pusę kartų) ☐ 1 = Beveik niekada arba niekada	☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 1 = Nepaprastai sunku arba neįmanoma ☐ 2 = Labai sunku ☐ 3 = Sunku ☐ 4 = Sunkoka ☐ 5 = Nesunku
9. Ar dažnai per pastarąsias 4 savaites išlaikėte makšties lubrikaciją („sudrėkimą“) iki lytinių veiksmų ar lytinės sueities pabaigos?	10. Ar per pastarąsias 4 savaites buvo sunku išlaikyti lubrikaciją („sudrėkimą“) iki lytinių veiksmų ar lytinės sueities pabaigos?
☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 5 = Beveik visada arba visada ☐ 4 = Daugumą kartų (daugiau nei pusę kartų) ☐ 3 = Kartais (apie pusę kartų) ☐ 2 = Keletą kartų (mažiau nei pusę kartų) ☐ 1 = Beveik niekada arba niekada	☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 1 = Nepaprastai sunku arba neįmanoma ☐ 2 = Labai sunku ☐ 3 = Sunku ☐ 4 = Sunkoka ☐ 5 = Nesunku
11. Ar dažnai per pastarąsias 4 savaites lytinės stimuliacijos ar lytinės sueities metu pasiekėte orgazmą (kulminacijos tašką)?	12. Ar per pastarąsias 4 savaites lytinės stimuliacijos ar lytinės sueities metu buvo sunku pasiekti orgazmą (kulminacijos tašką)?
☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 5 = Beveik visada arba visada ☐ 4 = Daugumą kartų (daugiau nei pusę kartų) ☐ 3 = Kartais (apie pusę kartų) ☐ 2 = Keletą kartų (mažiau nei pusę kartų) ☐ 1 = Beveik niekada arba niekada	☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 1 = Nepaprastai sunku arba neįmanoma ☐ 2 = Labai sunku ☐ 3 = Sunku ☐ 4 = Sunkoka ☐ 5 = Nesunku
13. Ar per pastarąsias 4 savaites buvote patenkinta savo sugebėjimu pasiekti orgazmą (kulminacijos tašką) lytinių veiksmų ar lytinės sueities metu?	14. Ar per pastarąsias 4 savaites buvote patenkinta Jūsų ir Jūsų partnerio emociniu artumu lytinių veiksmų metu?
☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 5 = Labai patenkinta ☐ 4 = Vidutiniškai patenkinta ☐ 3 = Beveik vienodai patenkinta ir nepatenkinta ☐ 2 = Vidutiniškai nepatenkinta ☐ 1 = Labai nepatenkinta	☐ 0 = Lytinių veiksmų nebuvo ☐ 5 = Labai patenkinta ☐ 4 = Vidutiniškai patenkinta ☐ 3 = Beveik vienodai patenkinta ir nepatenkinta ☐ 2 = Vidutiniškai nepatenkinta ☐ 1 = Labai nepatenkinta
15. Ar per pastarąsias 4 savaites buvote patenkinta lytiniais santykiais su savo partneriu?	16. Ar per pastarąsias 4 savaites buvote patenkinta savo lytiniu gyvenimu apskritai?
☐ 5 = Labai patenkinta ☐ 4 = Vidutiniškai patenkinta ☐ 3 = Beveik vienodai patenkinta ir nepatenkinta ☐ 2 = Vidutiniškai nepatenkinta ☐ 1 = Labai nepatenkinta	☐ 5 = Labai patenkinta ☐ 4 = Vidutiniškai patenkinta ☐ 3 = Beveik vienodai patenkinta ir nepatenkinta ☐ 2 = Vidutiniškai nepatenkinta ☐ 1 = Labai nepatenkinta
17. Ar dažnai per pastarąsias 4 savaites jautėte diskomfortą arba skausmą įsiskverbiant į makštį?	18. Ar dažnai per pastarąsias 4 savaites jautėte diskomfortą arba skausmą po įsiskverbimo į makštį?
☐ 0 = Nebandžiau santykiauti ☐ 1 = Beveik visada arba visada ☐ 2 = Daugumą kartų (daugiau nei pusę kartų) ☐ 3 = Kartais (apie pusę kartų) ☐ 4 = Keletą kartų (mažiau nei pusę kartų) ☐ 5 = Beveik niekada arba niekada	☐ 0 = Nebandžiau santykiauti ☐ 1 = Beveik visada arba visada ☐ 2 = Daugumą kartų (daugiau nei pusę kartų) ☐ 3 = Kartais (apie pusę kartų) ☐ 4 = Keletą kartų (mažiau nei pusę kartų) ☐ 5 = Beveik niekada arba niekada
19. Kaip įvertintumėte diskomforto ar skausmo įsiskverbiant į makštį arba po įsiskverbimo į makštį lygį (laipsnį) per pastarąsias 4 savaites?	
☐ 0 = Nebandžiau santykiauti ☐ 1 = Labai didelis ☐ 2 = Didelis ☐ 3 = Vidutinis ☐ 4 = Mažas ☐ 5 = Labai mažas arba visai jokio	

ATSKIRŲ FSFI POSKALIŲ ĮVERČIAI IR VISOS SKALĖS ĮVERTIS

Atskirų FSFI poskalių įverčiai ir visos skalės (bendrasis) įvertis apskaičiuojami, naudojant žemiau esančioje lentelėje pateiktą skaičiavimo formulę. Atskirų poskalių įverčiams nustatyti sudėkite atskirų poskalę sudarančių punktų įverčius,

o gautą sumą padauginkite iš poskalės koeficiento (žr. žemiau). Sudėję šešių poskalių įverčius, gausite bendrąjį skalės įvertį. Reikia pažymėti, kad atskirų poskalių įvertis „nulis“ rodo, kad tiriamoji teigė pastarąjį mėnesį buvusi lytiškai neaktyvi. Tiriamųjų įverčius galima surašyti skiltyje dešinėje.

Poskalė	Klausimai	Įverčių intervalas	Koeficientas	Mažiausias įvertis	Didžiausias įvertis	Įvertis
Potraukis	1, 2	1–5	0,6	1,2	6,0	
Susijaudinimas	3, 4, 5, 6	0–5	0,3	0	6,0	
Lubrikacija	7, 8, 9, 10	0–5	0,3	0	6,0	
Orgazmas	11, 12, 13	0–5	0,4	0	6,0	
Pasitenkinimas	14, 15, 16	0 (arba 1)–5	0,4	0,8	6,0	
Skausmas	17, 18, 19	0–5	0,4	0	6,0	
Visos skalės įverčių intervalas				2,0	36,0	

LITERATŪRA:

- Sand M, Rosen R, Meston C, Brotto LA. The Female Sexual Function Index (FSFI): a potential “Gold Standard” measure for assessing therapeutically-induced change in female sexual function. *Fertility and Sterility* 2009; 92 (3):129.
- Rosen R, Brown C, Heiman J, et al. The female sexual function index (FSFI): a multidimensional self-report instrument for the assessment of female sexual function. *Journal of Sex & Marital Therapy* 2000; 26:191–208.
- Wiegel M, Meston C, Rosen R. The female sexual function index (FSFI): cross-validation and development of clinical cutoff scores. *Journal of Sex & Marital Therapy* 2005; 31:1–20.
- Andrasik F. *Comprehensive handbook of personality and psychopathology. Adult psychopathology.* “Wiley & Sons”, New Jersey 2005; 2:429.
- Dynamics of FSFI using available from: URL: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>
- Meston C, Derogatis L. Validated Instruments for Assessing Female Sexual Function // *Journal of Sex & Marital Therapy* 2002; 28:155–164.
- Rosen R. FSFI Questionnaire, FSFI Scoring Appendix, prieinama <http://www.fsfi-questionnaire.com/>
- Dyadic Adjustment Scale available from: URL: <http://www.mhs.com/product.aspx>
- Greene JG. A factor analytic study of climacteric symptoms. *J Psychosomatic Res* 1976;20(5):425–30.
- Bunevičius A, Katkutė A, Birbilaitė I. Modernaus Didžiojo penketo asmenybės klausimyno Lietuviškos versijos patikimumas. (Validity of Lithuanian version of the modern personality assessment based on the big- five personality dimensions questionnaire.) *Biologinė psichiatrija ir psichofarmakologija* 2008; 10 (1):27–30.
- Binik YM, Brotto LA, Graham CA, Segraves RT. Response of the DSM-5 Sexual Dysfunctions Subworkgroup to commentaries published in the *Journal of Sexual Medicine*. *Journal of Sexual Medicine* 2010; 7:2382–2387.